

**DIN
CUPRINS**

**180 DE ANI DE LA SFINTIREA
BISERICII «SE. GHEORGHE» DIN
CHIȘINAU
SFINTIREA BISERICII DIN
BEȘGHIOZ**

PAG. 2

**MARELE PEDAGOG
J.A. COMENIUS DESPRE
EDUCAȚIA RELIGIOASĂ**

PAG. 3

CULTURĂ ȘI SFINȚENIE

PAG. 4

**MIȘCAREA
«HARISMATICĂ» -
CREȘTINISM SAU
OCULTISM?**

PAG. 5

ACTUALITĂȚI

**SE POATE OARE
SĂRBĂTORI ZIUA DE 1
MAI?**

PAG. 6

**ESTE ÎNGĂDUITĂ DE
BISERICĂ DESHUMAREA
ȘI REÎNHUMAREA
OSEMINTELKOLOR?**

**A MILUI
ÎNSEAMNĂ A FI OM!**

PAG. 7

CURIER INTERNAȚIONAL

PAG. 8

**Î.P.S. VLADIMIR LA 25 DE ANI
DE SLUJIRE PASTORALĂ ȘI 10
ANI DE SLUJIRE ARHIEREASCĂ**

SCURTĂ SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir (Cântărean) s-a născut la 18 august 1952 în satul Colencăuți, raionul Hotin, regiunea Cernăuți (Ucraina) într-o familie creștină ortodoxă, primind numele de botez Nicolae. Tatal – Vasile, de profesie pădurar, născut în 1921, mama – Vera, născută în 1932, actualmente sunt pensionari și locuiesc la Colencăuți.

Din frageda copilărie frecvența împreună cu mama biserica Înălțării Domnului din satul natal. Mama era cântăreață la corul bisericesc, împreună cu surorile și rudele sale. Micul Nicolae se afla în altar sau în paracliser, ca să nu fie observat și sa-i creeze astfel probleme preotului, accesul copiilor la biserică fiind interzis pe atunci de către autorități. Tot acolo se mărturisea și se împărtășea.

Bunicul după mamă, Nicolae, deseori îl invita la cantonul silvic din pădure pe părintele Ioan, preotul locului, cu care purta lungi convorbiri despre credință, iar uneori, în iernile geroase și întroienite, când nu se putea ajunge la biserică, bunicul îi aduna în jurul sobei pe toți nepoții și le citea Sfânta Scriptură sau Viețile Sfinților.

Înainte de școală și în anii de

studiu, Nicolae a fost în pelerinaj în repetate rânduri la vestita Lavră a Adormirii Maicii Domnului de la Pociaev, regiunea Ternopol, împreună cu mama sau bunicul, păstrând despre aceasta dulci și nesterse amintiri.

În anul 1959 parinții l-au dat la școala moldovenească din localitate,

unde clasele a IX și a X le-a absolvit în limba ucraineană în 1969. Au urmat apoi studiile la o școală tehnico-profesională între anii 1969-1970, iar după aceea – serviciul militar la Sevastopol în trupele de marină.

La revenirea din armată a plecat la Smolensk la P.S. Teodosie (Proțiuk), unde slujea ca paracliser.

Între anii 1973-1974 a lucrat ca șofer la Direcția Eparhială din Smolensk, slujind în calitate de ipodiacon a Episcopului de Smolensk și Veazemsk Teodosie, actualmente Mitropolit de Omsk și Tarsk. (Cu P.S. Teodosie se cunosc încă de când acesta era Episcop al Cernăuților și Bucovinei).

La 22 mai 1974, în Catedrala Adormirii Maicii Domnului din Smolensk a fost hirotonit de către P.S. Teodosie

întru diacon (celibatar). La 22 mai 1976, în aceeași Catedrală a fost hirotonit de către Vlădica Teodosie întru iereu (preot) și numit chelar (econom) al Catedralei, funcție pe care a ocupat-o până la 1 martie 1981.

Continuare în p. 6

STIMAȚI CITITORI!

CU BINECUVÂNTAREA Î.P.S. VALDIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINAULUI ȘI AL ÎNTREGII MOLDOVE, REAPARE ZIARUL "CURIERUL ORTODOX" (DEOCAMDATĂ NUMAI VARIANTA ROMÂNĂ).

DUPĂ CUM A FOST INFORMATĂ REDACȚIA, "CURIERUL ORTODOX" SE VA BUCURA DE TOT SPRIGINUL Î.P.S. VLADIMIR.

TOȚI CREȘTINI DORNICI DE LECTURI FOLOSITOARE PENTRU SUFLET POT SĂ-ȘI PERFECȚEZE ABONAMENTUL LA ZIARUL "CURIERUL ORTODOX" LA ORICE OFICIU POȘTAL DIN REPUBLICA MOLDOVA.

CONDIȚIILE DE ABONARE AU RĂMAS ACELEAȘI.

A D U C E M
ÎNȚĂMĂRI
BISERICII ORTODOXE DIN
MOLDOVA, ÎNALT PREA
SFINȚITULUI MITROPOLIT
VLADIMIR CALDE ȘI SINCERE
FELICITĂRI ȘI-I DORIM DE LA
DOMNUL SĂNĂTATE ȘI ÎNTRU
TOATE BUNĂ SPORIRE ÎNTRU
MULȚI ȘI FERICITI ANI!

180 DE ANI DE LA SFÎNȚIREA BISERICII SFÂNTUL GHEORGHE DIN CHISINĂU

Prot. Nicolai Florinski, Parohul bisericii Sf. Gheorghe

La 15 mai 1999 la biserica Sf. Gheorghe din Chișinău s-a sărbătorit jubileul de 180 de ani de la sfîntirea lăcașului sfânt.

Lucrările de construcție a bisericii au fost începute în anul 1814 în partea istorică a orașului, grație strădaniilor neobositului om de stat și mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, în perioada când la tronul Imperiului rus se afla țarul Alexandru I.

În scopul unei bune organizări bisericești a eparhiei din nou înființată din Basarabia mitropolitul Gavriil îl invită ca ajutor, cu aprobarea Sf. Sinod, pe arhimandritul Ioanichie (Ioan Șilov) de la Lavra Alexandru Nevski din Petersburg, un om de o cultură și un talent deosebit, fapt care merită, pe bună dreptate, să fie pomenit în cele ce urmează.

Arhimandritul Ioanichie, un fidel slujitor bisericesc, a câștigat încrederea mitropolitului, care făcuse cunoștință cu el, după cât se pare, încă pe când acesta se afla la mănăstirea Neamț, unde viitorul arhimandrit era în ascultare din 1793. În anul 1805 părintele Ioanichie este repartizat la Lavra Alexandru Nevski. Iar peste câțiva ani, la solicitarea mitropolitului Gavriil, Exarhul Moldovei, Valahiei și Basarabiei, părintele Ioanichie sosește la Chișinău pentru a face ascultare într-o nouă calitate. Astfel, de atunci el și devine persoana de încredere a mitropolitului Gavriil.

În Chișinău, după proiectul părintelui Ioanichie, se zidește clădirea Mitropoliei cu biserica cruciformă, Seminarul de teologie și biserica Sf. Gheorghe.

La mănăstirea Căpřiana se construiește o clădire cu două niveluri, iar în orașul Tighina — biserica Schimbarea la față. Arhimandritul Ioanichie a fost nu numai un duhovnic iscusit pentru seminariști, dar și un bun pedagog la obiectele de matematică, algebra, fizica, geografia și desen. El era responsabil la biblioteca seminarului teologic, deținând consecutiv funcțiile de șef al primei tipografii bisericești și administrator financiar al Societății Biblice din Basarabia. Iar în decurs de 23 de ani a împlinit funcția de stareț al mănăstirii din

Hârbovăț, unde s-a manifestat și în calitate de arhitect talentat. Acolo, la vârsta de 73 de ani, săvârșește calea sa pământească, fiind înmormântat după altarul bisericii cu hramul Adormirea Maicii Domnului

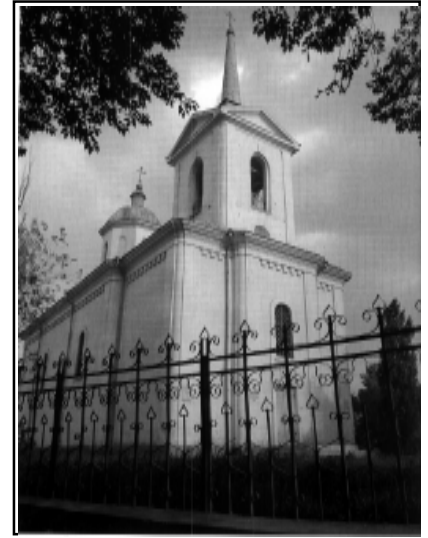
La începutul primăverii, în anul 1819, construcția bisericii Sf. Gheorghe a fost terminată, iar în săptămâna «Vameșului și a fariseului» s-a oficiat sfîntirea lăcașului de către mitropolitul Gavriil împreună cu arhimandritul Ioanichie și protoiereul Gheorghe Stavrache, primul paroh. Puțin mai târziu aici a fost numit pentru slujire încă un preot și un dascăl, care oficiau serviciile divine în limbile română și rusă. Pe lângă această biserică se deschide prima școală

bisericească parohială din Chișinău.

În vara anului 1940 asupra orașului s-a abătut un cutremur de pământ de mare intensitate. Iar pentru biserica Sf. Gheorghe urmările calamității au fost destul de grave, fiind distrusă complet cupola centrală, iar clopotnița și pereții s-au ales cu mari crăpături. Însă cu eforturile sporite ale slujitorilor altarului și a mirenilor au fost colectate jertfe materiale de la întreaga populație a orașului, fapt care a făcut posibilă, în decursul verii, efectuarea lucrărilor de restaurare, astfel biserica fiind complet restabilită. Cu nouăsprezece ani mai târziu, a survenit o altă tragedie, această afectând majoritatea lăcașelor sfinte, inclusiv biserica Sf. Gheorghe, care în 1959 este închisă.

Pe parcursul a treizeci și unu de ani clădirea a fost în posesia diferitor stăpâni: a găzduit, din păcate, un atelier de reparații auto, mai apoi o magazie și depozitul ministerului de cultura.

La 1 aprilie 1990, la cererea insistentă a comunității ortodoxe «rusofone» credincioșilor li s-a retrocedat biserica, iar paroh a fost numit protoiereul Nicolai Florinski, care împreună cu consiliul parohial au început lucrările de reconstruire și restabilire a bisericii pe jumătate dărâmată și devastată. Într-un termen destul de scurt s-a realizat reparația, iar la 6 mai, stil nou, la prăznuirea hramului, biserica Sf. Gheorghe a fost sfîntită a doua oară cu binecuvântarea I. P. S. Vladimir, episcop al Chișinăului și al întregii Moldove de către parohul soborului catedral protoiereul Mina Palihovici. În anul 1992 se înalță catapeteasma, se zugrăvesc icoanele, iar în perioada anilor 1993 până în 1997 se realizează pictura murală. În februarie 1994 este sfîntit al doilea pristol în cinstea icoanei Maicii Domnului din Kazan. De la redeschiderea bisericii în fiecare

Biserica Sf. Gheorghe din Chișinău

vineri se citește acatistul și sfîntirea apei dinaintea icoanei Maicii Preacurate din Kazan. În vara anului 1994 consiliul parohial a reușit să recâștigă clădirea fostei «școli spirituale parohiale», unde în prezent se amenajează o încăpere cu baptisteriu pentru oficierea Sf. Taină a Botezului.

Tot aici se află și sediul școlii duminicale, care a luat ființă o dată cu redeschiderea bisericii. Biserica dispune și de o bibliotecă care numără circa două mii de exemplare de literatură creștin-ortodoxă. Din 1995 pe lângă bi-

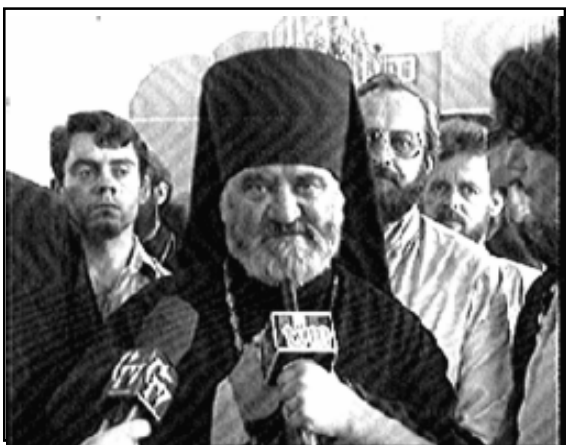
serică a fost inițiat și funcționează până în prezent un grup al «Surorilor de caritate», care vin în ajutorul multor oameni bolnavi și bătrâni. În vara anului 1998 s-au efectuat lucrări de reparație capitală exterioară. În prezent la biserica Sf. Gheorghe lucrează trei preoți, care sub ocârmuirea spirituală a ierarhiei bisericești își împlinesc misiunea de slujire poporului dreptcredincios.

Prot. Nicolai Florinski, parohul bisericii Sf. Gheorghe, Chișinău

Sfîntirea bisericii la Beșghioz

La 13 iulie, locuitorii satului Beșghioz din sudul Basarabiei au participat la o frumoasă sărbătoare legată de finisarea construcției noului lăcaș de cult, astfel clopotele bisericii din sat au început să bată. Jertfind puținul pe care-l aveau oamenii de la Beșghioz și-au salvat credința proprie și speră că au salvat și credința urmașilor lor.

Materiale de construcție a donat și bașcanul Găgăuziei Gheorghe Tabușnic. Slujba de sfîntire a noi bisericii a fost oficiată de episcopul Cahulului și al Căușenilor Anatolie, însoțit de un sobor de preoți. În opinia P.S. Anatolie, deschiderea de biserici este una din principalele căi de luptă împotriva sectelor. Căci, după cum a afirmat ierarhul, sectanții folosindu-se de starea materială și spirituală

greu a poporului, vin și momesc cu câteva oameni, și aceștia cad în capcană, de unde pe urmă e greu să fie readuși din nou la ortodoxie.

Adormirea Sfintei și Dreptei Ana

Sfânta Ana, după tradiția Bisericii, s-a făcut străbuna Domnului nostru Iisus Hristos după trup și se trăgea din seminția lui Levi, fiică fiind lui Natan preotul și a Mariei, femeii lui. Natan a păstorit cu puțin înainte de Irod cel Mare și a avut trei fete: Maria, Sovi și Ana. Și a măritat pe Ana, în ținutul Galileei, cu dreptul Ioachim. Și, ea a născut, prin rugăciune, pe Maria, Născătoarea de Dumnezeu.

Iar Sfânta și Dreapta Ana, a cărei adormire o prăznuim astăzi, după ce a născut pe Fecioara Maria, pe începătorea mântuirii noastre și Maica Domnului, și a dăruit-o pe ea să fie crescută la templu, ca pe un dar fără de prihană, a trăit cealaltă vreme a vieții sale cu postiri, cu rugăciuni și cu faceri de bine către cei lipsiți și așa s-a dus către Domnul.

Pomenirea adormirii Sfintei și Dreptei Ana se săvârșește de Biserica Ortodoxă la 25 iulie stil vechi.

Din anul 1995 publicația «Curierul Ortodox» a dus o luptă consecventă pentru reintroducerea studierii religiei în școală. Anul acesta se pare că problema poate fi rezolvată pozitiv, grație unei părți conștiente a parlamentului actual. Astfel, vineri, 25 iunie, în cadrul ședinței plenare, Parlamentul a votat în prima lectură un amendament la Legea Învățământului, conform căruia religia va fi studiată în școală. Vicepreședintele Parlamentului Iurie Roșca a menționat că oportunitatea acestui act derivă din procesul constant de degradare morală a societății. Studiarea religiei în școală ar opri decăderea moravurilor. Potrivit proiectului de lege, elevii care nu au atins vârsta de 16 ani pot frecventa orele de religie, dacă părinții sau tutorii lor nu se împotrivesc. La atingerea majoratului, elevii urmează să decidă singuri dacă doresc sau nu să studieze această

disciplină. Împotriva studierii religiei în școală s-au pronunțat reprezentanții fracțiunii comuniștilor care au invocat încălcarea

învățământ și mijloace de informare în masă, Gheorghe Duca, a prezentat un raport pozitiv. El a propus, însă, ca religia să fie introdusă ca disciplină obligatorie numai în învățământul primar, fiind predată de către învățător. Eventualele cheltuieli în acest scop ar intra în prevederile bugetare existente, a precizat Gheorghe Duca.

În prezent religia este predată facultativ în 35 de școli ale republicii, circa 8 mii de elevi studiind deja acest obiect. De altfel, necesitatea reintroducerii studierii religiei în școală este justificată și de radiografia confesională a

Republicii Moldova. Peste 95 la sută din populația țării sunt creștini ortodocși. Ortodoxia fiind temelia pe care s-a constituit identitatea populației românești din acest spațiu geografic.

Se pare că religia va fi studiată în școală

libertății conștiinței cetățenilor, la care s-au adăugat și unii reprezentanți ai Blocului pentru o Moldovă Democrată și Prosperă, în special deputatul Alexei Tulbure.

Președintele Comisiei pentru cultură, știință

Părintele pedagogiei moderne s-a manifestat ca un optimist în ceea ce privește posibilitățile ființei umane de a se perfecționa prin intermediul educației. Dacă există vreun mijloc de a tămădui geniul uman corupt, acesta constă în educația atentă și grijulie a tineretului. Conform opiniei sale, toți oamenii au dreptul și datoria să cunoască totul despre tot (adept al pansofiei).

Marele umanist ceh a teoretizat în Didactica Magna aproape toate principiile didactice, a intuit permanența educației și a anticipat cerința integrării cunoștințelor în numele adevărului divin. El vede predarea tuturor obiectelor de studiu ca parte integrantă a adevărului total al lui Dumnezeu, făcându-i pe elevi capabili să intuiască unitatea dintre revelația divină și descoperirea umană personală. Are o concepție interesantă în legătură cu sorginea cunoașterii, plasându-se pe aliniamentele unui „armonism metafizic» (G. G. Antonescu, 1939, p. 139), prin care se păstrează continuitatea dintre percepție, rațiune, revelație. Adept al educației în conformitate cu natura, el ne îndeamnă să luăm exemplul de la natură, care nu forțază nimic, lasă totul să se desfășoare normal, prin subordonarea față de legile intrinseci de dezvoltare a ființei umane.

Comenius crede într-o abordare relaxată, dar disciplinată a învățării (K. Gangel, W. Benson, 1994, p. 149), care să-i ajute pe copii să învețe știința, o morală autentică, să fie educați în evlavie astfel încât să se integreze optim și rapid în viața prezentă și să se pregătească în vederea accederii în lumea viitoare. După el, scopul ultim al omului se află dincolo de lumea aceasta: „Tot ce suntem, ce facem, ce gândim, vorbim, urzim, dobândim și posedăm nu este altceva decât o anumită scară pe care ne urcăm din ce în ce mai mult, spre a ajunge cât mai sus, fără însă să putem atinge vreodată suprema treaptă» (Comenius, 1970, p. 20). Comenius a visat la o Republică creștină, în care toți să fie uniți prin cunoaștere și credință. După aprecierea lui Mayer, pedagogul ceh poate fi numit „gânditor întru Dumnezeu; pentru el, Dumnezeu este începutul și sfârșitul oricărei educații».

Fiecărui om îi este sortită o viață întreită: în pânțele mamei, pe pământ și în cer. De la primul nivel la al doilea ajungem prin naștere; de la al doilea la al treilea prin moarte și înviere. În cel de-al treilea stadiu rămânem pentru veșnicie — crede Comenius. În primul loc primim numai viața și începuturile mișcării și ale simțirii, în cel de-al doilea primim viața, mișcarea, simțirea și începuturile cunoașterii, iar în al treilea stadiu primim absoluta plenitudine în toate. Primul și al doilea lăcaș sunt asemănătoare unor ateliere, din care într-unul se formează corpul, pentru nivelul vieții următoare, iar în cel de-al doilea se formează

sufletul rațional, în folosul vieții veșnice; al treilea loc aduce împlinirea și pentru cele două anterioare (p. 21). Această etapizare a întrupării perfecțiunii în ființa umană merită toată atenția noastră.

Menirea ultimă a omului este dobândirea fericirii veșnice în comuniune cu Dumnezeu. Cerințele înăscute ale omului sunt: a) să cunoască toate lucrurile, b) să fie stăpân peste lucruri și pe sine și c) să raporteze totul și pe sine însuși la Dumnezeu, izvorul tuturor. Aceste însușiri sunt coextensive cu trei calități, spre care se aspiră: erudiția, moralitatea și religiozitatea (pietatea). Prin erudiție se înțelege cunoașterea tuturor lucrurilor, meșteșugurilor și limbilor; prin moralitate înțelegem nu numai ținuta externă, ci întreaga comportare externă și internă; prin religiozitate se are în vedere cea venerație internă prin care spiritul omului se apropie și se îmbină cu divinitatea supremă.

Comenius a avut o concepție deosebit de modernă în legătură cu metodologia și formele de realizare a învățării.

Aceasta se realizează preponderent prin acțiune, plecând

prin meditație, prin rugăciune și prin intermediul ispitei. Meditația constă în frământarea continuă, atentă și pioasă a operei, cuvintelor și binefacerilor lui Dumnezeu. Rugăciunea este suspinarea deasă și oarecum continuă întru Dumnezeu, cu implorarea milei sale, spre a ne ajuta și a ne conduce cu spiritul său. Ispita (tentatio) nu este decât o cercetare repetată a progresului nostru în pietate, făcută de noi înșine sau de altcineva.

Educația religioasă trebuie să înceapă mai devreme. Când copiii ajung la vârsta de a putea fi instruiți, atunci se va inocula înainte de orice ideea că noi nu suntem aici numai pentru această lume și, că țelul nostru este eternitatea, iar viața aceasta nu este decât un stadiu de trecere, ca noi să fim pregătiți cum se cuvine pentru a intra cu demnitate, în lăcașurile de veci. Copiii vor fi deprinși cu ideea că tot ceea ce văd, aud, pipăie, fac și îndură se referă direct sau indirect la

D u m n e z e u .

Comenius pune accentul pe dimensiunea practică a formării religiozității. Este necesar să formăm creștini practicieni și nu teoreticieni, chiar de la începutul instrucției, dacă vrem să avem creștini adevărați, ne atenționează marele pedagog ceh. „Religia este ceva viu și nu o pictură; ea își dezvoltă așadar vitalitatea în efectul său, după cum o sămânță vie

încolțește de îndată ce o sămânță într-un pământ bun» (Comenius, 1970, p. 116). Credința, iubirea și speranța vor fi formate și întărite prin practicarea lor, și nu la modul speculativ, abstract. Se invocă necesitatea unei solidarități dintre religiozitatea internă și cea externă, dintre credința intimă și gesticulația exterioară. Cultul extern al lui Dumnezeu constă în vorbirea despre Dumnezeu, în predică și în ascultarea cuvântului său, în cântarea imnurilor religioase, în utilizarea sacramentelor și a altor forme de cult publice sau particulare. Cultul intern al lui Dumnezeu constă în neîncetata gândire la prezența lui Dumnezeu, temerea și iubirea lui, propria abnegație și resemnare în mâinile lui Dumnezeu, adică dorința vădită de a face și pătimi tot ce-i place lui Dumnezeu. În timpul în care se predă învățătura creștină se va avea grijă să nu se producă fapte sau comportamente contrare preceptelor propovăduite. Unitatea dintre cuvânt și faptă este de o mare importanță în formarea pietății.

Religia, la Comenius, nu se reduce numai la un obiect oarecare de studiu, ci reprezintă o bază și un principiu de organizare a programului educativ. Ori de câte ori avem posibilitatea de a stimula sentimentul religios, acest lucru trebuie realizat indiferent că predăm istorie, literatură sau chiar științe pozitive. Perspectiva interdisciplinară de instruire este intuită și cerută de întemeietorul pedagogiei moderne.

**MARELE PEDAGOG
J.A. COMENIUS
DESPRE EDUCAȚIA
RELIGIOASĂ**

Părintele Iustin Popovici

Născut la 25 martie 1894, de praznicul Bunei-vestiri, în satul Branie din sudul Serbiei, la Botez, a primit numele Blagoe (de la Blagovesnik, nume-le sărbesc al praznicului Bunei-vestiri). Prin părinți - Spiridon și Anastasia — Blagoe descindea dintr-o veritabilă dinastie sacerdotală, ivindu-se pe lume într-o familie de preoți din tată în fiu de nu mai puțin de șapte generații succesive, întreruptă abia de tatăl său.

Între 1905-1914, tânărul Blagoe urmează liceul, iar apoi seminarul din Belgrad pe care-l absolvă în ajunul izbucnirii primului război mondial. Înrolat în armată ca infirmier auxiliar, participă la luptele grele din anii 1914-1915 care au dus la înfrângerea eroicei armate sârbe copleșite de forțele unite ale coaliției austro-ungare, germane și bulgare. În retragere, la Skodar, tânărul Blagoe este tuns în monahism de mitropolitul Dimitrie al Serbiei, primind numele - care se va dovedi iarăși predestinat - Sfântului Iustin Martirul și Filozoful.

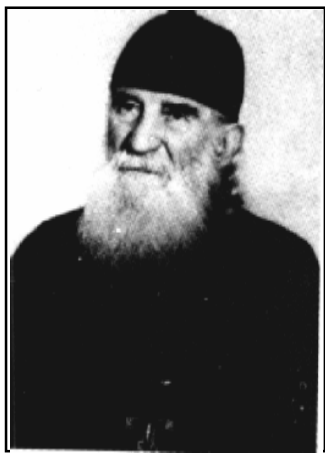
Împreună cu un grup de tineri studenți sârbi excepționali, părintele Iustin este trimis de mitropolitul Dimitrie - prin insula Corfu - la studii în Rusia și Europa. După șase luni petrecute la Petrograd în perioada zbuciumată care a precedat izbucnirea revoluției din 1917 și în care a luat contact cu efervescența culturii și filozofiei religioase ruse de la începutul secolului. Își continuă până în 1919 studiile la Oxford, după care vine la Atena. În 1926 devine doctor al Facultății de Teologie din Atena.

Întors în Serbia, până în 1934 - cu excepția anilor 1931-1932 - părintele Iustin va fi profesor la seminariile teologice din Sremski Karlovi și Bitolia predând aici Noul Testament, patristica și dogmatica.

Inspirația fundamentală pentru părintele Iustin erau Sfinții Părinți greci și bizantini, citiți masiv și studiați intensiv.

În 1932 și, respectiv, 1935 acesta va publica primele două volume (prolegomene și învățătura despre Dumnezeu în Treime și, respectiv, hristologia) ale monumentalei sale opere: "Dogmatica Bisericii Ortodoxe". Era prima dogmatică modernă care revenea în forță la adevărata înțelegere patristică a Adevărului, Revelației și Bisericii.

Pe lângă lucrul la «Dogmatică», înainte de izbucnirea celui de-al doilea război mondial, părintele Iustin a mai publicat în plină criză economică, politică și spirituală a Europei o serie de importante articole și eseuri filozofico-teologice - ele vor fi cuprinse în volumele "Abisurile filozofiei" (1957) și "Omul și Dumnezeu-om" (1969) - eseul: "Progresul în moara vieții" (1933), un compendiu de

"Teologie elementară" (1939), iar în ajunul războiului un nou studiu despre Dostoevski, Europa și slavismul (1940).

În timpul ocupației germane, părintele Iustin trăiește drama poporului sârb cotropit de nazisti și tragedia genocidului împlinit de ustașii croați catolici din statul fascisto-catolic al lui Ante Pavelic și cardinalului Stepinak, asupra sârbilor ortodocși: 350.000 de sârbi exterminați în lagăre de tipul funestului Iasenovaț - Auschwitz-ul sârbesc — 200.000 deportați, 240.000 catolicizați cu forța.

După război, pentru intransigența sa morală în fața comunismului și a lui Tito, în 1945 este arestat și închis, și numai puțin a lipsit să nu fie executat ca „dușman al poporului». Eliberat, dar lipsit de drepturi civile și religioase, rătașește din mănăstire în mănăstire. În cele din urmă i se permite să se stabilească la mica mănăstire de maici "Sfinții Arhangheli" din Celie întemeiată în secolul XIV de principele Dragutin lângă Valievo, unde va trăi ca duhovnic, slujind zilnic Sfânta Liturghie și scriindu-și opera, până la moarte. Era însă intens supraviețuitor de securitatea iugoslavă, unde era adeseori convocat pentru interogatorii din cauza ieșirilor sale misionare (neautorizate) în parohii și dieceze unde era chemat la invitația unor preoți sau episcopi curajoși. Cu toată izolarea și atenta supraveghere, viața ascetică și activitatea teologică difuzată în condiții de semiclandestinitate l-au făcut extrem de căutat de ierarhi, clerici și credincioși ortodocși sârbi. În jurul lui s-a format un cerc de ucenici, monahi asceți și erudiți, cu doctorate în teologie la Atena, astăzi vrednici episcopi ai Bisericii Ortodoxe Sârbe. Direct sau prin corespondență, părintele Iustin a avut numeroși discipoli și prieteni în Europa și America, sârbi, ruși, greci (mai ales la Sf. Munte Athos), francezi, care-i furnizau în secret literatura filozofică și teologică de ultimă oră.

Deși suporta nemijlocit rigorile sistemului totalitar și persecuțiile poliției politice, părintele Iustin n-a încetat să-și manifeste critic și profetic libertatea evanghelică și

duhovnicească a adevăratului creștin și monah. În scrisori deschise celebre el a continuat să denunțe deschis în termeni extrem de duri aservirea ierarhiei sârbe regimului comunist (1971) precum și caracterul politic al angajamentelor ei panortodoxe (1971, 1977) și ecumenice (1974). Și-a exprimat public admirația pentru acțiunile și opera profetică a lui Alexandru Soljenișin, îndemnând deschis la rezistență politică și spirituală împotriva comunismului și ateismului oficial.

În singurătatea chiliei sale de la Celie părintele Iustin Popovici a reușit să-și continue vastul program de renovare neopatristică a teologiei ortodoxe, finalizând proiecte mai vechi și reușind să publice, de regulă cu mare întârziere, unele lucrări în Serbia sau în străinătate, ca de exemplu: eseul "Concepția Sfântului Sava (svetosavlje) ca filozofie a vieții" (München, 1953), colecția de articole din anii 20-30 sub genericul "Abisurile filozofiei" (München, 1957) reluată parțial și amplificată în versiunea neogreacă cu titlul "Omul și Dumnezeu-om" (Atena, 1969), operă tradusă și în română (Sibiu, 1997) sau intervențiile din Biserica Ortodoxă și ecumenismul (Tesalonic, 1974). Între 1972-1977 apar în sârbește cele 12 volume din Viețile Sfinților; monumentalul proiect la care lucrase încă din anii celui de-al doilea război mondial, reprezenta o rescriere teologică și o adaptare contemporană dar perfect tradițională a vechiului „Synaxar» bizantin completat cu noile „martyrologii « și selecții reprezentative din literatura hagiografică a Bisericii ortodoxe locale.

În ultimii ani a reușit să mai publice traduceri sârbești ale «Liturghierului» și «Molitvelnicului-lui Mare», ca și a unei «Cărți de rugăciuni», iar cu un an înainte de a adormi în Domnul a apărut „cântecul» său „de lebedă», amplul volum III (ecleziologia) din «Dogmatica Bisericii Ortodoxe» (Filozofia ortodoxă a Adevărului) (1978).

Părintele arhimandrit Iustin Popovici s-a stins din viață în 1979 la mănăstirea Celie în ziua în care împlinea 85 de ani, de praznicul Bunei-vestiri, adormind în Domnul înconjurat de aura reală a unei autentice sfințenii. Mormântul său a devenit loc de pelerinaj. După chipul său s-au făcut deja icoane răspândite în întreaga lume ortodoxă. La Sfântul Munte i s-au compus tropare și condace. Iar recent, episcopul Atanasie Jevtici, ucenicul său, a anunțat că se speră ca numele părintelui Iustin să fie foarte curând înscris ca sfânt în sinaxarul și calendarul Bisericii Ortodoxe Sârbe, și implicit în cel al Ortodoxiei

Nicolae Fuștei

Cultură și Sfințenie

În afara sfinților nu există învățători și pedagogi adevărați, nici o cultură adevărată fără sfințenie. Numai sfântul este adevăratul pedagog și învățător; numai sfințenia este adevărata lumină. Cultura adevărată, lumina adevărată, nu sunt nimic altceva decât iradierea sfințeniei. Numai sfinții sunt cu adevărat luminați. Sfințenia trăiește și respiră prin lumină, iradiază și acționează în lumină Sfințind, sfințenia în același timp luminează și învață Există o anume identitate între sfințenie și luminare. În realitate, cultura înseamnă luminare, luminare prin sfințenia în Duhul Sfânt, Care este purtătorul și creatorul sfințeniei și al luminii și al cunoștinței. Și, întrucât sunt sfințiți și luminați de Duhul Sfânt, sfinții sunt și adevărați învățători și pedagogi.

Sfințenia este unire după har cu Dumnezeu, adică unire cu Logosul cel veșnic, cu sensul vieții și al existenței; tocmai în aceasta constă plinătatea și desăvârșirea personalității și existenței omenești.

O astfel de sfințenie harismatică este sufletul culturii. Fiindcă, dacă cultura nu ne descoperă sensul cel veșnic al vieții, mai este, oare, nevoie de ea? Mai bine să fii tigrul în mijlocul junglei sau leul în pustie decât un om lipsit de cultura sfințeniei

Cultura fără sfințenie, «luminarea» fără sfințirea în Duhul Sfânt, acestea le-a inventat Europa în idolatria ei umanistă. N-are importanță dacă această idolatrie se manifestă în cultul papei sau în cultul Bibliei, în cultul mecanicii, sau în cultul modei Adevărata cultură, ortodoxă și evanghelică, luminează pe om cu lumina dumnezeiască și-l conduce („luminează») spre tot ceea ce este nemuritor și veșnic, dumnezeiesc și sfânt. Ea alungă tot păcatul și biruie orice moarte și, de aceea, ea îl curățește pe om, îl sfințește, îl face nemuritor, veșnic, nesticăcios.

Da, numai sfântul este adevăratul învățător și pedagog, numai „sfântul» este adevăratul „luminător» și numai „sfințenia» este adevărata „luminare». Acesta este adevărul evanghelic pe care l-a descoperit Domnul și Dumnezeuul nostru Iisus Hristos și pe care l-a păstrat Ortodoxia. Ascultați poporul nostru ortodox, pătrundeți în sanctuarul sufletului său. Nu vedeți că el a identificat noțiunea de cultură cu noțiunea de sfințenie, noțiunea de „învățător» („luminător») cu noțiunea de „sfânt»? Toate acestea poporul nostru ortodox le-a personificat în persoana sfinților și, îndeosebi, în persoana Sfântului Sava, cel dintâi și cel mai mare sfânt, luminător și învățător al lui. Această conștiință a poporului nostru ortodox este în același timp și concepția și criteriul lui

cu privire la cultură. De aceea, el nu recunoaște cultura sau „luminarea» fără „sfințenie» și nu primește ca învățător pe cel ce nu are sfințenie Nu cumva aceasta este rațiunea rezervei lui și a neîncrederii lui față de „luminătorii» moderni?

De la învățătorii și pedagogii lui, poporul nostru cere în primul rând sfințenia. Acolo unde nu o găsește, el știe că nu există cultură. Conștiința și concepția aceasta a culturii ca sfințenie, ca luminare de la lumina lui Hristos, a devenit cu timpul concepția poporului nostru ortodox. El nu vrea o cultură europeană epidermică, mecanică, o luminare exterioară, ci vrea cultura Sfinților Părinți și învățătorii ai Bisericii, cultura Sfântului Sava, care este în întregime evanghelică, în întregime creștină, este a lui Hristos. Fără Dumnezeu-om Hristos, Ratsko ar fi rămas pentru totdeauna Ratsko și n-ar fi devenit niciodată Sfântul Sava, adică Sfântul Luminător al Sârbilor. Ca și toți ceilalți sfinți, Sfântul Sava și-a clădit sfânta sa personalitate pe temelii ascetismului: „Domnul este lumina mea și Mântuitorul meu « (Psalm 26,1).

Mântuirea omului de păcat, rău și moarte prin Hristos constituie adevărata cultură și luminare a omului. Cultul plin de evlavie și respectul față de Sfântul Sava și față de toți sfinții mărturisește că pentru poporul nostru omul nu poate fi un învățător, dacă nu este sfânt. Întreaga noastră istorie dovedește că numai sfinții au fost adevărați învățători și „luminători» și numai pe ei îi recunoaște poporul nostru. În timp ce pe noi, contemporanii lui, clerici și laici, a și început să nu ne mai recunoască drept adevărați conducători și învățători. Nu cumva aceasta se datorează nouă înșine, care am trădat și am părăsit concepția evanghelică, ortodoxă a poporului nostru cu privire la cultură, ca luptă pentru sfințenie, pierzându-ne în labirintul facultăților și universităților scolastico-protestante?

Separată de sfințenie, opusă Evangheliei, cultura devine o tragică sfortare zadarnică. Lucrul maxim pe care poate să-l realizeze pentru om o cultură superficială, epidermică, este acela de a-l schimba într-o fiară cu chip de om, instruită, dar sălbatică... în vreme ce din adâncul sufletului poporului nostru ortodox se ridică glasul: fără sfințenie nu există cultură și educație; fără sfinți nu există pedagogi și învățători. Nu este aceasta Evanghelia? Nu este aceasta Ortodoxia? Și dacă nu sunt aceasta, atunci la ce mai avem nevoie de ele?

Arhimandritul Iustin Popovici, Omul și Dumnezeu-om, Sibiu, 1997, p. 92-84

Din nihilismul acestui sfârșit de mileniu în care trăim cu toți, s-au născut o mulțime de secte și mișcări religioase, fiecare pretinzând a fi singura cale de mântuire.

“Duhul” care inspiră anarhie nu poate fi un duh al comuniunii și al unității

Mișcarea penticostală modernă datează exact din ajunul Anului Nou 1900, ora 19.00. Preotul metodist Parham și discipolii săi, au hotărât să se roage până când vor primi «Botezul Duhului Sfânt», împreună cu vorbirea în limbi. Pe 31 decembrie 1900 ei s-au rugat toată ziua fără vreun rezultat, până când unei tinere i-a venit ideea că din tot efortul lor lipsește un element: «punerea mâinilor». Parham puse mâinile pe capul fetei și ea începu de îndată să vorbească «într-o limbă recunoscută». La început cu reținere, «renașterea harismatică» (harismă - Dar al Duhului Sfânt, împărtășit fiecărui credincios după voia Sa, pe care 1-au avut apostolii și, după ei, membrii ierarhiei bisericești prin hirotezie și hirotonie) câștigă cu timpul recunoașterea oficială sau neoficială a majorității confesiunilor și se împrășteie rapid atât în America, cât și în afara ei.

Este evident faptul că în spatele acestei mișcări se află un «duh» deosebit de puternic și care este în stare, dacă găsește condiții favorabile, să producă o mulțime de fenomene «harismatice», inclusiv vindecări, vorbiri în limbi, tălmăciri, profetii, la baza tuturor acestora aflându-se «botezul» cu «Duhul Sfânt».

Totuși, ce este acest «duh»? Înainte de a cita din declarațiile «harismatice», trebuie să menționăm că există un număr uluitor de mare de secte penticostale, multe dintre ele nefiind în comuniune unele cu celelalte. Deci este evident că «duhul» care inspiră o asemenea anarhie nu poate fi un duh al comuniunii și al unității, după cum afirmă unii dintre apologeții «mișcării harismatice».

În cadrul penticostalismului se atribuie o importanță exagerată vorbirii în limbi. Departe de a fi dăruită liber și spontan, după cum s-ar conveni unor daruri adevărate ale lui Dumnezeu, vorbirea în limbi poate fi provocată - având, prin urmare, un caracter previzibil - de o anumită tehnică a «rugăciunii» concentrate în grup, însoțită de cântări ce creează o atmosferă psihică foarte sugestivă («Vine! El vine!»), culminând cu o «punere a mâinilor» (care în Biserica Ortodoxă, încă din primele veacuri, a fost înlocuită cu Mirungerea) și care uneori nu este altceva decât purul efort fizic de a repeta la nesfârșit anumite cuvinte sau sunete dezarticulate.

Această practică nu are nimic cu duhovnicia

O persoană a recunoscut după ce a vorbit în limbi:

«Rosteam adesea silabe fără sens în efortul de a-mi provoca fluxul rugăciunii în limbi», efort care, departe de a fi descurajat, este recomandat cu zel de către penticostali. Iar un «teolog» iezuit relatează cum a pus în practică aceste sfaturi: «După micul dejun am simțit că ceva mă trage aproape irezistibil către capelă, unde m-am așezat să mă rog. Luându-mă după descrierea lui Zim, despre cum a primit el darul limbilor, am început să rostesc încet, numai pentru mine: «La, la, la, la...» Spre marea mea uluire, a urmat o mișcare rapidă a limbii și buzelor însoțită de un sentiment extraordinar de devoțiune interioară».

Este clar că această practică nu are nici urmă

de duhovnicie. E vorba de o tehnică psihologică, din care lipsește cu desăvârșire pocăința, asceza sau rugăciunea creștinească, fără de care nu există mântuire și manifestare a Sfântului Duh.

Satan poate apărea și ca înger de lumină

Dr. Kurt Koch (The Strife of Tongues - «Gâlceava limbilor») arată că «mișcarea limbilor» este o sublimată mișcare de a câștiga puteri și experiențe noi». «Deci fenomenul «vorbirii în limbi» nu este cel descris în Fapte, ci probabil... este un fenomen mediumistic, de natură spiritistă», mediumul fiind persoana dotată cu «o anumită sensibilitate psihică», care îi permite să se transforme într-un mijloc de manifestare a unor forțe sau ființe și nicidecum cu sufletele morților», așa cum cred spiritiștii.

În susținerea celor de mai sus vine și comparația tehnicilor și atitudinilor spiritiste cu cele «harismatice». Iată ce ne spune un manual de spiritism referitor la o ședință de

Sfânt» este râsul. Iată ce spune un credincios catolic: «Totul era așa de vesel încât, de acolo de unde ședeam pe podea, nu mă puteam abține să nu râd». Dăm aici pentru comparație experiența inițierii la șamanism a unui eschimos: «întârziind prilejul acestei inițieri, mă trezeam deseori plângând de nefericire, fără să-mi dau seama din ce cauză. Apoi, tot din senin, mă cuprindea o bucurie atât de mare și inexplicabilă și atât de puternică, încât nu mă puteam abține să nu izbucnesc în cântece în care nu era loc decât pentru un singur cuvânt: «Bucurie! Bucurie!»

Cu ocazia unui astfel de acces extraordinar de bucurie misterioasă am devenit și eu șaman (vrăjitor). Simțeam și auzeam totul în jurul meu într-un mod cu totul diferit. Îmi dobândisem iluminarea... și nu numai că puteam vedea prin întunericul vieții din jurul meu, dar aceeași lumină strălucitoare străbătea și din mine... și toate spiritele pământului, ale văzduhului și apelor mării veneau acum la mine, făcându-se ajutoarele mele».

Biserica Creștină Ortodoxă ne învață clar că Satan poate apărea și ca înger de lumină.

Deci să nu ne surprindă faptul că atât de mulți «creștini» creduli se lasă de bună voie pradă unor astfel de practice păgâne și le interpretează pe acestea ca fiind de esență «creștină».

Mișcarea “hartismatică”

este o cincizecime fără pocăință - o cincizecime fără de Hristos

Știm că penticostalismul a apărut la periferia unui creștinism sectar, care păstrează foarte puțin din atitudinea și credința autentic creștină și că el este rezultatul unui experiment la care, creștinii nu au avut nici o atribuție. Până la începutul anilor 70, însă, nu a fost posibilă găsirea unei dovezi clare care să demonstreze caracterul necreștin al «trăirilor harismatice». Această dovadă s-a descoperit chiar în scrierile unui apologet «harismatic» (Harry Lunn, «Logos Journal», Nov-Dec., 1971, pp. 44, 47). El ne relatează cazul unei persoane care primise deja «botezul», «care vorbea în limbi și care încuraja pe oricine să dorească și să caute acest botez». Ea afirma, totodată, că nu a avut nevoie de pocăință în timpul experienței sale, și nu «numai că nu a fost despățimit de obiceiurile păcătoase», dar nici nu simțea nevoia să renunțe la ele, iar scriitorul concluzionează: «(o) cincizecime fără pocăință - o cincizecime fără Hristos - iată ce nivel de trăire ating unii dintre noi astăzi... Aceștia sunt oameni care au auzit că vorbirea în limbi există și, dorind să se identifice cu această experiență de înaltă ținută, ei caută persoana care să-și pună mâinile pe capetele lor și astfel să obțină conectarea la adevărata cunoaștere ușor, repede și bine, fără a mai fi nevoie de Hristos și de Crucea Lui».

Dacă astfel de experiențe sunt la îndemâna celor care doresc senzații înălțătoare, ieftine și ușoare, înseamnă că nu există nici o legătură între ele și Hristos.

Știm din Sfânta Scriptură și de la Sfinții Părinți că duhul vremurilor de pe urmă nu va fi unul de «renaștere spirituală și de revărsare a Sfântului Duh», cum afirmă «mișcarea harismatică», ci dimpotrivă. Deci să fim foarte atenți la pulsul acestui secol și să analizăm cu multă băgare de seamă tot ce se întâmplă împrejurul nostru, fiindcă «...Duhul grăiește lămurit că, în vremile cele de apoi, unii se vor depărta de credință, luând aminte la duhurile cele înșelătoare și la învățăturile demonilor» (I Tim. 4,1).

CORNELIU RUSNAC

Mișcarea «harismatică»- creștinism sau ocultism?

acest gen:

1. Pasivitatea: «Activitatea unui spirit este direct proporțională cu gradul de pasivitate... pe care îl găsește la medium». «Calitatea de medium se poate obține... de oricine se abandonează conștient și deliberat, cu trupul și voința, cu facultățile psihice și intelectuale, controlului unui duh satanic, care îl invadează.

2. Solidaritatea de credință. Toți cei de față trebuie să aibă «o atitudine mintală de simpatie față de medium».

3. Cercul magnetic: Toți cei de față «se prind de mâini pentru a forma așa-numitul cerc magnetic».

4. Atmosfera spiritistă: «Atât de necesara atmosferă spiritistă se creează prin mijloace artificiale, cum ar fi: cântări, muzică în surdină și chiar rugăciuni».

Cerințele «de bază se regăsesc» toate în cadrul adunărilor de rugăciune harismatică:

1. «Pasivitatea» din ședințele de spiritism corespunde stării, numite în limbaj «harismatic» «un fel de abandon».

2. «Solidaritatea de credință»: este vorba nu doar de simpla comuniune a credinței creștine, ci mai ales de dorința de a vedea că se produce fenomenul harismatic.

3. «Cerculul magnetic» este în locuit cu «punerea mâinilor», care servesc, după mărturia penticostalilor, «drept canale ale Duhului Sfânt».

4. Atmosfera «harismatică», ca și cea spiritistă, se creează cu ajutorul intonării anumitor imne și rugăciuni, de asemenea prin bătăi din palme. Toate acestea duc la «un efect de intensă excitare psihică».

Conform Tradiției Ortodoxe, una din trăsăturile de bază ale acțiunii demonice este aceea că ele imită permanent lucrarea lui Dumnezeu. În așa fel, mulți dintre cei care au daruri mediumistice sunt ferm convinși că rămân buni creștini și că «darurile» lor sunt de la Duhul Sfânt.

E interesant faptul că reacția care însoțește cel mai des «botezul în Duhul

Î.P.S. VLADIMIR LA 25 DE ANI DE SLUJIRE PASTORALĂ ȘI 10 ANI DE SLUJIRE ARHIEREASCĂ

SCURTĂ SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ

(continuare din p. 1)

În anul 1978 a fost decorat cu medalia Cuviosului Serghe de Radonej clasa I. În 1979 e decorat cu cruce de aur și tot în același an, însoțindu-l pe P.S. Teodosie într-o vizita în Polonia, a fost decorat de către Î.P.S. Mitropolit al Varșoviei și a toată Polonia VASILIE cu ordinul Sf. Întocmai cu Apostolii Maria Magdalena.

Între anii 1976-1981 a absolvit fără frecvență Seminarul Teologic de la Moscova.

În timpul slujirii la Smolensk s-a cunoscut îndeaproape cu mulți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse și cu ierarhi ai altor Biserici locale.

Sub omoforul Maicii Domnului de Smolensk "Odighitria" și cu binecuvântarea P.S. Teodosie a parcurs toate treptele slujirii bisericești.

În 1981 s-a transferat la baștină, în regiunea Cernăuți, fiind numit de către Episcopul Cernăuților și Bucovinei VARLAAM (Iliuscenco) la 10 martie 1981 cleric al Catedralei "Sf. Nicolae" din Cernăuți, iar în 1983 și secretar al Direcției Eparhiale, ridicat la rangul de protoiereu.

Între anii 1983-1989 a absolvit cursurile fără frecvență a Academiei Teologice de la Moscova.

În anul 1987 a fost decorat de către P.S. ANTONIE Moscalenco, Episcopul Cernăuților și Bucovinei (actualmente Arhiepiscop de Ural și Guriev) cu paliță.

La 29 noiembrie 1987 tot de către P.S. ANTONIE a fost tuns în cinul monahal cu numele de VLADIMIR, în cinstea Sf. Întocmai cu Apostolii Cneaz Vladimir (ziua Îngerului la 28 iulie stil nou).

La 7 ianuarie 1988 (la Nașterea Domnului) a fost decorat cu cruce de aur și paliță și ridicat la rangul de egumen.

La sarbatoarea Bunevestiri a aceluiași an, 7 aprilie, a fost decorat cu cruce împodobită și ridicat la vrednicia de arhimandrit.

La aniversarea a 1000 de ani a Încreștinării Rusiei e decorat cu a doua cruce împodobită.

La 7 iulie 1989 la ședința Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse este numit Episcop al Chișinăului și Moldovei.

Hirotonia a avut loc în Catedrala Arătării Domnului din Moscova condusă fiind de către Î.P.S. Mitropolit IUVENALIE de Krutițk și Colomensk, însoțit de 17 arhieriei.

Din septembrie 1989 până în anul 1995 a fost membru al Comisiei Sf. Sinod pentru problemele editurilor și presei bisericești.

Către sărbătoarea Sf. Paști în 1990 este ridicat la rangul de Arhiepiscop. În urma solicitării clerului Eparhiei Chișinăului și Moldovei, la 5 octombrie 1992

Eparhiei i s-a acordat autonomie în treburile bisericești-administrative, gestionare, de învățământ și bisericești-laice.

La 21 decembrie 1992 a fost ridicat de către Patriarhul Moscovei și a toată Rusia, Sanctitatea Sa Alexie al II-lea la rangul de Mitropolit.

În legătură cu primirea de către Eparhie a «Tomos-ului de independență», aceasta s-a numit în continuare Biserica Ortodoxă din Moldova sau Mitropolia Chișinăului și a Moldovei. Titlul Mitropolitului a devenit "Mitropolit al Chișinăului și al întregii Moldove".

În 1991 Î.P.S. Mitropolit VLADIMIR a vizitat pentru prima oară Țara Sfântă. Începând cu anul 1989, în componenta delegațiilor bisericești și guvernamentale a întreprins vizite în 27 de țări ale Europei, Asiei, Americii și Africii, săvârșind pelerinaje pe la multe locuri sfinte din străinătate.

Pe parcursul arhipăstoririi Mitropolitului VLADIMIR în Mitropolia Chișinăului și Moldovei, începând din anul 1989 s-au deschis mai mult de 700 de parohii (la 01.01.1998 Mitropolia avea 946 parohii), 28 de mănăstiri și 3 schituri. În anul 1990 a fost fondată Facultatea Teologică în cadrul Universității de Stat din Chișinău, care în anul 1995 e transformată în Academia Teologică din Chișinău.

În anul 1990 a fost deschis Seminarul Teologic din Chișinău și scoala de cântăreți din Chiștelnița. Din anul 1995 Î.P.S. Mitropolit VLADIMIR este concomitent Rector al Academiei Teologice și Seminarului din Chișinău.

Bisericii i-a fost transmisă tipografia municipală din or. Orhei. Au loc emisiuni permanente la radio și TV națională. Se editează publicații bisericești, funcționează ateliere de lumânări și icoane. Au fost deschise paraclise în unitățile militare și penitenciare.

În iulie 1998 Î.P.S. Mitropolit VLADIMIR a fost ales membru al Comisiei pentru sărbătorirea a 2000 de ani de la Nașterea Domnului de pe lângă Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse și al Comisiei Prezidențiale pentru sărbătorirea acestei date în Republica Moldova.

Din binecuvântarea Î.P.S. VLADIMIR pe lângă Mitropolie funcționează o casa pentru copiii orfani (52 de copii) și un azil de bătrâni (182 persoane).

CATEDRALA "NAȘTEREA DOMNULUI» DIN CHIȘINĂU

Având în vedere necesitatea finalizării lucrărilor de restaurare și amenajare a complexului catedral «Nașterea Domnului» din Chișinău, Guvernul republicii, printr-o hotărâre din 29 aprilie, curent, a acceptat propunerea de a se institui Fondul pentru restaurarea și amenajarea complexului catedral «Nașterea Domnului» din Chișinău.

Prin același document, Executivul a aprobat componența nominală a Consiliului de conducere al Fondului pentru restaurarea și amenajarea complexului catedral «Nașterea Domnului» în frunte cu Prim-ministrul Ion Sturza, și apelul Guvernului Republicii Moldova și Bisericii Ortodoxe din Moldova către enoriași și oamenii de bună-credință de a sprijini Fondul nou constituit.

Manifestări de binefacere în colonie

În Republica Moldova își ispășesc pedeapsa peste 14000 de deținuți, dintre care majoritatea sunt creștini ortodocși.

Organizația "Amnistia Socială" condusă de Valeriu Pelin, Tudor Ciorap și Gheorghe Casian, susținuți de Primăria Chișinăului, Departamentul Instituțiilor Penitenciare și de Biserica Ortodoxă din Moldova au organizat la 11 aprilie o manifestare de binefacere în coloniile din republică.

În această zi și deținuții au simțit bucuria sărbătorii gustând și din cozonacul și ouăle roșii sfințite de un sobor de preoți din sectorul Ciocana din Chișinău.

Deținuții aduc sincere mulțumiri celor care au contribuit la organizarea acestei manifestări.

O altă manifestare de binefacere cu tema "Porțile deschise spre Biserică" "Sf. Arhanghel Mihail", a fost organizată de aceeași "Amnistie Socială" la 17 aprilie la OȘC 19-6 din Soroca.

Tudor Ciorap

Neîncrederea este una din virtuțile creștinești. A crede necondiționat fără a cerceta, se poate doar în Biserica-Mamă. În rest, însă, creștinul trebuie să fie neîncrezător. Dealtfel, creștinii nu obișnuiesc să se bage unde nu se pricep. Atunci când suntem îndemnați să serbam ceva e necesar să ne punem întrebarea: De ce?

Întrebarea aceasta se recomandă și în cazul serbării zilei de 1 mai.

Pentru oamenii care nu cunosc destul de bine istoria religiozității din Europa Occidentală

este înțeleasă și clară versiunea, potrivit căreia alegerea zilei de 1 mai e legată de demonstrația din Chicago.

În această ocazie oportuna următoarea întrebare: oare data de 1 mai, cu excepția evenimentelor din Chicago, nu o mai fi fiind

remarcabilă prin ceva anume?

După cum știm, conform calendarului catolic, data de 1 mai este

ziua când se cinstește amintirea Predicii de pe munte a Mântuitorului. Așa dar, ziua solidarității

dragoste se face apel la lupta de clasă. În loc de unire în duh se îndeamnă la soliditate în lupta

alternativă drumului crucii. Această stare de lucruri se dovedește a fi încă și mai confuză, dacă ne reamintim, că în Evul Mediu, în noaptea înspre 1 mai, se adunau

vrăjitoarele de tot soiul de pretutindeni și făceau o petrecere de pomina, ambalându-se într-un dezmăț macabru (noaptea Valpiurgică). În felul acesta conducerea Internațională, de fapt, a atribuit zilei de 1 mai asocieri necreștinești și distructiv-demonice.

Așa dar, nu vă grăbiți să primiți felicitări cu ocazia zilei de 1 mai, deoarece oameni diferiți vă pot expune cu ocazia acestei «sărbători» urări cu subtexte absolut felurite.

Anatol Ciupercă

Se poate oare sărbători ziua de 1 mai?

proletare devine o sfidare conștientă -Evangheliei, ca o alternativă Predicii de pe munte.

În loc de

pentru salarii, iar demonstrația de la 1 mai devine o

În cărțile noastre de slujbă și în manualele de Liturgică și Tipic nu găsim nici un fel de mențiuni referitoare la slujba care trebuie săvârșită la deshumarea și reînhumarea osemintelor. Aceasta se datorează faptului că, în tradiția ortodoxă și în practica dintotdeauna a Bisericii noastre, deshumarea osemintelor nu a fost un lucru întâlnit cu regularitate. Ba, dimpotrivă, deshumarea și reînhumarea s-au practicat numai în cazuri extreme, la mare necesitate. Înhumarea celor repauzați este considerată un act plin de însemnătate, respectat cu evlavie de către cei rămași în viață. Mormântul este socotit locul de veșnică odihnă. De aceea, ar fi de dorit ca osemintele celor răposați să nu mai fie deshumate. Deși în cărțile de cult care cuprind rânduiala înmormântării

nu se spune nimic despre opecetuire a mormântului, am văzut în diferite zone din țară obiceiul ca preotul să facă acest ritual al pecetluirii, însemnând, la sfârșitul slujbei dinainte de pogorârea sicriului în groapă, marginile acesteia, cu semnul sfintei cruci și rostind: *Se pecetluiește mormântul acesta până la a doua venire a Mântuitorului Hristos, în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin*, după care ia pământ cu lopata și aruncă cruciș deasupra sicriului cu formula: *Al Domnului este pământul și plinirea lui, lumea și cei ce locuiesc într-însa.*

Cât privește pecetluirea și formula prin care se face aceasta, ele sunt, fără îndoială, improvizații pe care cărțile de ritual nu le amintesc sau nu le prescriu. Ele sunt însă interesante ca idee, pentru că în mod firesc ar trebui ca răposatii să rămână în locul unde au fost înmormântați până la sfârșitul veacurilor și la a doua venire, când trupurile vor învia. Prin aceasta s-ar arăta și un respect față de înaintașii noștri la care, în timp, ne vom adăuga și cei care le arătăm acest respect.

Practica pecetluirii este probabil inspirată chiar din pecetluirea mormântului Mântuitorului, așa cum istorisesc sfintele Evanghelii: *«Iar ei, ducându-se, au întărit mormântul cu strajă, pecetluind piatra (Mald27,66).*

Deși a existat și continuă să se respecte această concepție că mormântul este locuința sau casa de veci a celui răposat, în care el trebuie să-și găsească odihnă până la a doua venire a Mântuitorului, totuși, datorită împrejurărilor deosebite, lipsei de spațiu,

uneori lipsei de respect față de cei răposați, și tendințelor secularizante, deshumarea și reînhumarea osemintelor este o practică foarte frecventă. Ea se întâmplă mai ales la orașe, în marile aglomerări de populație, unde, datorită lipsei locurilor de veci sau a spațiului pentru înmormântare, deshumarea a devenit ceva obișnuit. După cum se știe, o bună parte din spațiile rezervate înhumării, la aproape toate cimitirele din capitală sau din orașele mari, este destinată înhumării pe o perioadă de șapte ani, când, dacă nu se face o prelungire a actului, osemintele se scot și se reînsumează alături de cel nou înmormântat. Pe lângă acestea, există situații în care,

Este îngăduită de Biserică deshumarea și reînhumarea osemintelor și ce slujbă se săvârșește cu această ocazie?

chiar la locurile de veci, datorită dorinței familiei ca toți cei răposați să fie la un loc sau din lipsă de alt spațiu și uneori pentru a nu mai face alte cheltuieli, se însumează cei răposați mai dinainte, care, obligatoriu trebuie să fi împlinit șapte ani, spre a fi înmormântat alt membru al familiei. La acestea se adaugă o altă situație în care se deshumază și reînsumează morții și anume practicată în special în Moldova, dar și în alte părți de țară, când după șapte ani de la înmormântare se face deshumarea și reînhumarea celui răposat, cu o slujbă specială. De asemenea, se mai întâmplă deshumări și reînhumări când se strămută osemintele dintr-o localitate în alta pentru a fi așezate în cavouri de familie, la un loc cu toți cei apropiați.

Ceea ce trebuie să știm este faptul că deshumările, din punct de vedere legal, nu se efectuează decât cu aprobarea organelor sanitare competente, numai în sezonul rece (noiembrie-aprilie) și numai la termenele prescrise de lege. Dacă deshumarea nu s-a făcut până la un an, ea nu mai poate fi făcută decât după șapte ani. Deshumarea mai poate interveni și în cazul cercetărilor penale, cu ordinul organelor competente.

În toate cazurile de deshumări, se impune însă o grijă deosebită și un respect față de osemintele sau rămășițele pământești ale celui deshumat în acest sens, trebuie să spunem că, pentru deshumare, nu este nevoie de nici o slujbă, ci se efectuează operativ ca și când s-ar săpa un nou mormânt. Osemintele care se găsesc, se scot la suprafață, se curăță de

pământ, se spală cu apă și cu vin, se ung cu ulei, de obicei din cel binecuvântat la litie, se pun într-un săculeț de pânză albă și se reînsumează fie separat, fie alături de sicriul celui nou înmormântat. Trebuie să este însă o mare grijă ca să nu rămână afară părți din osemintele deshumate, ceea ce ar dovedi o lipsă totală de respect față de morții noștri. Am văzut în cimitirele mari ale Capitalei, craniile și părți ale membrilor inferioare sau superioare, rămase neînsumate și m-am cutremurat la gândul că repauzatul respectiv nu numai că a fost tulburat din somnul de veci, dar a ajuns și de batjocură.

În privința slujbei care se face la reînhumarea osemintelor, cărțile de cult nu spun nimic. Din practica pastorală și din tradițiile locale, am văzut că în

majoritatea cazurilor de răposați deshumați, pentru a fi înmormântați împreună cu un nou răposat, la groapă se face o ectenie pentru cei morți, cu rugăciunea de dezlegare și cu veșnica pomenire, după care se stropește din vinul și untdelemnul cu care s-a stropit și cel nou răposat, cu aceeași formulă; de asemenea se aruncă cu țărână asupra osemintelor, înainte de a fi așezate în mormânt.

Cât privește deshumarea și mai ales reînhumarea de la șapte ani, practicată în unele părți din țară, se obișnuiește ca să se facă cu o slujbă de parastas, ceea ce este corect. Obiceiul practicat și dorința membrilor familiei de a se face o nouă slujbă a înmormântării nu este corectă și nici justificată. Slujba înmormântării se face numai la prima înhumare, în rest sunt soroace sau momente de pomenire, în care se oficiază slujba parastasului.

Slujba înmormântării nu se săvârșește nici în cazurile de așa-zisă înmormântare seacă, adică a unui sicriu care nu acoperă osemintele sau resturile pământești ale unei persoane, care a murit departe de casă, și nici în cazul în care aceasta este înmormântată în altă parte, iar rudele cer să se facă slujba înmormântării și în localitatea de baștină, în același timp cu înhumarea în localitatea unde se află rămășițele pământești. Slujba înmormântării se face numai în prezența sicriului cu trupul neînsuflețit al celui răposat. În rest, se face numai slujba parastasului.

Pr. prof. dr. Nicolae
D. Nicula

Purtătoarea de mir și întocmai cu Apostolii, Maria Magdalena.

Ierusalim. Biserica Sf. Maria Magdalena

Maria Magdalena a fost ucenică și mironosiță a lui Hristos, cea dintâi și cea mai mare dintre toate ucenicile și purtătoarele de mir. Era din Galilea, din cetatea Magdala.

Fiind bătută de patimi și necurate duhuri, ea ducea o viață de desfrâu și de ticăloșie. Auzind, însă, de Hristos și de puterea propovăduirii Lui, cea aducătoare de mântuire, pentru tot neamul omenesc în sufletul ei s-a născut, ca o flacăra sfioasă nădejdea că va fi izbăvită de Iisus. Deci, mergând la El, s-a învrednicit de milostivirea Lui și El a tămăduit-o de toată stricăciunea luminându-i cugetul cu lumina unei vieți noi, din dumnezeiasca dragoste. Din clipa aceea, Maria s-a făcut ucenică și următoare a lui Hristos și, împreună cu alte șapte femei, a slujit Domnului.

O tradiție spune că Maria Magdalena ar fi păcătoasa, care a uns cu mir picioarele Domnului, în casa lui Simon Leprosul, și că era una și aceeași persoană cu Maria sora lui Lazăr. În clipa cea mai grea, a răstignirii, când Apostolii erau departe, Maria a rămas lângă crucea Mântuitorului. Iar atunci când Sfântul trup al Domnului a fost așezat în mormânt, Maria Magdalena l-a uns cu miresme, vărsând multe lacrimi. Cu nerăbdare a așteptat trecerea sâmbetei. Pentru multa ei credință, Maria Magdalena s-a învrednicit a fi cea dintâi, care a primit de la înger vestea învierii Domnului. Și tot ea a fost cea dintâi ființă omenească, care l-a văzut pe Hristos, după dumnezeiasca Lui înviere din morți.

După înălțarea la cer a Domnului, Maria Magdalena a pornit alături de Sfinții Apostoli în lupta plină de primejdii, pentru răspândirea credinței semănând în suflete cuvântul dumnezeiesc, pe care-l auzise din însăși gura lui Hristos. O tradiție ne spune că în apostoleasca ei strădanie, Magdalena ar fi ajuns până la Roma, unde l-ar fi luminat și pe împăratul Tiberiu despre Domnul Iisus, iar în drumul ei de întoarcere de la Roma s-ar fi oprit la Efes, slujind Sfântului Apostol Ioan, în ostenele lui de răspânditor al cuvântului lui Dumnezeu. Așa nevoindu-se aici, a adormit în Domnul.

VIZITA SANCTITĂȚII SALE ALEXEI II ÎN IUGOSLAVIA

La 20 aprilie, anul curent, Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii Alexei II a fost întâmpinat la Belgrad de câteva zeci de mii de sârbi. El a sosit în zorii zilei cu avionul în capitala iugoslavă iar o ora mai târziu slujea Sfânta Liturghie împreună cu Patriarhul Pavel al Belgradului și al întregii Serbii în cea mai mare biserică ortodoxă din Balcani. Catedrala Sf. Sava a fost înălțată încă înainte de războiul din Balcani, însă sârbi nici acum nu dispun de resurse bănești pentru finalizarea lucrărilor. Serviciile divine se săvârșesc aici doar la cele mai mari sărbători ortodoxe. Astăzi, aici, toți se rugau pentru pace. Numărul oamenilor în dorința lor de a participa la Sf. Liturghie este atât de mare încât imensa catedrală deveniseră neîncăpătoare și de aceea ultima parte a serviciului divin s-a hotărât să se facă afară, în aer liber.

În luarea sa de cuvânt în fața credincioșilor adunați în piața Sanctitatea Sa a spus: «Apelurile noastre de mai

înainte și cele cu prilejul Paștelui Occidental și Paștelui Răsăritean n-au fost luate în considerație de către conducători. Noi nădăjduim, că refugiații, numărul cărora în prezent este considerabil atât în Muntenegru, în Macedonia, cât și în alte țări, vor reveni treptat la locurile lor,

iar pacea trebuie să se instaureze pe acest pământ binecuvântat de Dumnezeu. Pe

parcursul ultimilor ani, în mai multe rânduri, am avut ocazia să intervin în calitate de forță conciliantă, pacificatoare în Carabahul-de-Munte, în Cecenia și-n alte regiuni, dar și aici noi ne vom strădui deosemena să-i convingem pe toți în vederea soluționării pe cale pașnică a problemelor existente, fără jertfe omenești.

După Liturghie patriarhul moscovit a avut o întrevedere cu președintele iugoslav Slobodan Miloșevici, care potrivit opiniei de aici, el nici până acum n-a abandonat vechile sale idei comuniste, iar în ce privește Biserica, a rămas fidel, ca întotdeauna, concepției ateiste.

Sârbi au avut dintotdeauna un respect deosebit față de preoții ruși, iar mulțimea adunată în piața din fața catedralei Sf. Sava din Belgrad constituie o dovadă în plus. Rugăciunea pentru pace a Patriarhului Moscovei și al întregii Rusii Alexei II și a Patriarhului Pavel al Belgradului și întregii Serbii s-a încheiat.

În Iugoslavia se opinează, ca o asemenea susținere morală nu este mai puțin importantă decât propunerile politice ale Rusiei în Balcani.

Patriarhul s-a mai întâlnit și cu reprezentantul celeilalte părți, dialogând cu liderul albanez Ibraghim Rugova.

Alexei II în aceeași zi a revenit la Moacova

PAPA IOAN PAVEL AL 2-LEA ÎN ROMÂNIA

Vineri, 7 mai la București a sosit pentru trei zile Papa Ioan Pavel al 2-lea.

La aeroportul din București Sanctitatea Sa a fost întâmpinat de conducerea de vârf a statului și de Preafericitul Teoctist Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Peste 2 ore de la sosirea la București Papa Ioan Pavel al 2-lea și preafericitul Teoctist au sosit la Palatul Patriarhiei unde fiind întâmpinați de un număr mare de creștini, au oficiat o rugăciune în comun. În aceeași zi Întâistătătorul Bisericii Romei a fost primit la palatul "Cotroceni" de către președintele României Emil Constantinescu.

Este pentru prima oară când conducătorul Bisericii Latine face o vizită oficială într-o țară preponderent ortodoxă.

Întâlnirea cu Alexandru Todea

Sâmbătă, 8 mai, Sfântul Părinte a asistat la o Liturghie de rit bizantin oficiată la catedrala romano-catolică "Sf. Iosif" din București. Aici Sanctitatea Sa a adresat un cuvânt de încurajare greco-catolicilor români, care au avut mult de suferit în timpul regimului comunist. Dar ia avertizat să nu uite în relațiile cu Biserica ortodoxă că este vorba de o Biserică soră (cea ortodoxă). Ioan Pavel al 2-lea a donat greco-catolicilor un potir și un taler. La Liturghie

a fost prezent și unicul cardinal de origine română Alexandru Todea în vârstă de 87 de ani. Înainte de venirea la catedrala "Sf. Iosif", Ioan Pavel al 2-lea a vizitat cimitirul catolic "Belu" din București și cimitirul eroilor revoluției, unde a oficiat o slujbă de pomenire a celor căzuți pentru credință și libertate.

Tot în aceeași zi Sanctitatea sa a avut o întâlnire cu Preafericitul Patriarh Teoctist și cu membrii Sfântului Sinod

Slujba de pomenire la cimitirul «Belu»

al Bisericii Ortodoxe Române. Prelații au semnat și o declarație în care condamnă atât exodul forțat al civililor, cât și bombardamentele ucigașe. Aceasta fiind considerată cea mai clară declarație la care a aderat un ierarh ortodox în care este condamnată purificarea etnică și bombardamentele aliaților în Iugoslavia, declarație care nu fusese prevăzută inițial în programul vizitei papei.

Duminică, 9 mai dimineața, Papa de la Roma a asistat la o Liturghie ortodoxă săvârșită de Preafericitul Teoctist, în piața Unirii din București, pe locul unde va fi ridicată o măreață catedrală. Aici au avut loc schimburi de daruri dintre conducătorii celor două Biserici. În a doua jumătate a

zilei Papa Ioan Pavel al 2-lea a oficiat o Liturghie în parcul "Izvor" din București. La Liturghie a luat cuvântul Preafericitul Patriarh Teoctist. Preafericitul a zis că simte bucuria aflării împreună, dar simte și durerea neputinței împărtășirii împreună. De aceea a chemat la rugăciune pentru unirea bisericilor creștine. Continentul este afectat de o criză morală. Unde s-a înmulțit păcatul, acolo a prisosit și harul lui Dumnezeu. Conștiința păcatului dezbinării este un dar al lui Dumnezeu pentru creștinii sec 20. Biserica Română a fost și rămâne în sensul lucrării într-o unitate creștină. Omul modern înstrăinat de Dumnezeu își poate găsi echilibrul în comuniune cu Dumnezeu, în Hristos și cu Hristos. Nu poate exista conviețuire decât prim bunăvoință și deschidere a creștinilor atât pe plan universal cât și pe cel local. Prozelitismul nu poate să nu aducă șansa conflicte. Credincioșii catolici și greco-catolici împreună cu alte comunități trăiesc în mijlocul ortodocșilor majoritar de sute de ani. De multe ori au fost împreună.

Divergențele izolate există, dar determinarea pentru o conviețuire pașnică este o convingere. Bisericele din România

Scimb de daruri între Papa Ioan Pavel al 2-lea și Patriarhul Teoctist

împreună cu creștinătatea Europeană pot forma sufletul pe care îl caută Europa contemporană, a subliniat Preafericitului Teoctist.

La rândul său papa a salutat pe credincioșii din piață și le adresat urări de bine. La această întâlnire conducătorul Bisericii Latine l-a invitat pe patriarhul Teoctist în vizită la Roma.

Sfântul părinte a fost impresionat de credincioșii care scandau lozinci pentru unitate și «vivat Papa» (trăiască Papa).

Câteva minute înainte de plecarea la Roma

După o scurtă întrevedere cu Patriarhul Teoctist și cu președintele Emil Constantinescu în jurul orelor 20 Papa a plecat cu avionul spre Roma. Astfel a luat sfârșit cea de a 85 călătorie a lui Ioan Pavel al 2-lea, România fiind a 117 țară pe care a vizitat-o până în prezent.

În opinia multor observatori această vizită ar facilita aplanarea tensiunilor dintre cele două biserici. Papa venind în România pentru îmbunătățirea relațiilor cu Biserica Răsăriteană. Sanctitatea Sa încearcă să folosească prezența la marginea Balcanilor pentru a îndepărta vechea neîncredere a ortodocșilor în Vatican, neîncredere care a fost escaladată și de războiul în Iugoslavia.

MATERIALELE PUBLICE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți creștini, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

CURIERUL ORTODOX

Publicație
în limba română
Indice de abonare: 22034

Adresa redacției:
«Curierul Ortodox» Bd. Traian, 3/1
Md-2060 Chișinău Moldova (Rep)
tel. 77-25-33, 77-24-44

REDAȚIA:
Nicolae FUȘTEI - redactor -șef
Preot Vasile CIOBANU - secretar responsabil;
Preot Dimitru TOLICO - redactor tehnic;
Larisa ERȘOV - redactor literar

Tipografia «Prag-3»
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 3000
Comanda Nr.